Prošli tjedan, veliku je navalu negodovanja, ljutnje i ogorčenosti, izazvala vijest koja se proširila novinama i drugim medijima, o djeci koja gladna, dolaze u škole. Navodno, da u mnogim zagrebačkim školama, ali i u drugim gradovima, mnogi roditelji ne mogu djeci plaćati školsku kuhinju, pa gladna djeca, mole kuharice, za šnitu kruha ili nešto slično.

Na to je reagirala ministrica Opačić, koja je rekla, kako mnogi korisnici socijalne pomoći, hodaju u »markiranoj« odjeći i obući, kao i da novce zapiju, umjesto da djeci plate prehranu u školskoj kuhinji. Reagirali su i ravnatelji mnogih škola, koji su potvrdili kako poneka djeca, a u zadnje vrijeme ih je sve više, dolaze u školu gladna, te da zbog srama, odbijaju ponuđeni obrok. Kasnije čak, dok ih nastavnici ne vide, kradu hranu drugoj djeci.

Ravnatelji također potvrđuju, da u zadnje vrijeme, sve više roditelja, prestaje djeci plaćati prehranu u školskoj kuhinji jer su, kako kažu, sve lošijeg financijskog stanja. Također se navodi, kako bi se u bližoj budućnosti, cijena obroka, mogla i dosta povećati, što će dovesti do mnogo većeg mjesečnog iznosa.

Sada je mjesečna cijena prehrane u školskim kuhinjama između 80 i 120 kuna, ovisno o broju radnih dana. Ako imate dvoje školaraca, mjesečno ćete plaćati 240 kuna, a ako imate troje, taj iznos je 360 kuna, ako se radi o mjesecu, u kojem nema praznika ili blagdana. To i nije baš mali iznos, a ako se cijena obroka, popne na 20 kuna, u odnosu na sadašnjih šest, taj iznos će biti, mnogo veći.

Kada čujemo da su djeca gladna, čini nam se, da smo dosegli dno dna.

Ima li što tužnije od gladnog djeteta, koje moli za šnitu suhoga kruha?

No, tko je zaista kriv?

Država, lokalne vlasti, roditelji? Djeca zasigurno nisu.

KAKO JE U BJELOVARU?

Moja starija kćer je već dugo školarac i plaćam već godinama školsku kuhinju. Pouzdano znam, da se vrlo mnogo hrane iz školskih kuhinja, baca nakon obroka. Većinom povrće, variva ili slično, jer to danas, djeca ne vole jesti. Znam da se mnoga djeca ne hrane u školskoj kuhinji, jer im takva vrsta prehrane, ne odgovara. Radije će si kupiti sendvič, pecivo ili neki slatkiš.

Ipak, čula sam priče o gladnoj djeci i u bjelovarskim školskim kuhinjama. Koliko od njih je zaista gladno, jer im roditelji ne mogu napraviti bar jedan sendvič, a koliko zbog nekih drugih razloga, ne možemo sasvim pouzdano znati.

U današnje vrijeme, kada više nije tako »popularno« kuhati svaki dan, kao što je bilo nekada, u vrijeme kada mnoge majke (vjerovali ili ne), radije gledaju sapunice, umjesto da djeci skuhaju topli obrok, lako je moguće, da su djeca u školama gladna. Istina nikada nije crno bijela, a ja ne želim biti licemjer. Vjerojatno postoje poneka djeca, kojoj roditelji možda neke dane, ne mogu dati za taj sendvič ili pecivo, ali ne vjerujem, da je to često. Jer, svaki pravi roditelj će biti gladan i odreći se svega, samo da njegovo dijete ne oskudijeva.

Ne branim nipošto ministricu, koja niti ne zna prave podatke, a i sa svojom ogromnom plaćom, nema pravo suditi o takvim stvarima. Socijalno ugrožena djeca, imaju pravo na besplatan topli obrok u školi. Možda mnogi ne žele jesti, ono što se nudi u školskoj kuhinji?

Pouzdano znam, s roditeljskih sastanaka u školi moje kćeri, da su mnoge (i to vrlo zdrave) namirnice i obroci, prije nekoliko godina, izbačeni s jelovnika. Zato što ih djeca nisu jela, pa se previše hrane bacalo. Umjesto toga, dodani su ćevapi, burek, pljeskavice, hot dog, hrenovke i slično »smeće«. Svi valjda već danas znamo, što se stavlja u hrenovke.

Ali tada je i porasla cijena školske kuhinje. Ono što se nekada zvalo topli obrok i što je zaista bilo toplo i kuhano jelo, danas se sve manje, može nazvati »topli«.

Također vrlo dobro znam, jer sam godinama radila kao odgajatelj u vrtiću, da veliki broj djece danas, odrasta na tim istim hrenovkama, pašteti i sendvičima. Jer… drugo neće jesti, kažu mnogi roditelji. Pa vjerojatno neće . Jer ste ih tako naučili odmalena. Djeca se ne rađaju sa znanjem o hrani i s dobrim prehrambenim navikama. To je nešto, što se uči od rođenja.

Jesti se uči. Dijete učimo prehrambenim navikama i ono ih odrastanjem usvaja.

Tako da isto tako znam, da mnoga djeca, provedu gotovo cijeli dan u vrtiću – gladna. Ne zbog nekvalitetnog i neukusnog obroka, već zbog toga, što već znaju, da će kod kuće dobiti hrenovke, sendvič ili pizzu. A tete se često puta »trgaju« da nebrojenim načinima, navedu djecu, da pojedu bar malo, juhe, povrća, mesa ili ribe. S voćem je također, vrlo slična priča. Zar nam zaista treba, jedan hrvatski Jamie Oliver, koji bi nas dobro »naribao«, zbog toga čime i kako hranimo svoju djecu?

TRAŽITI MOGUĆA KVALITETNA RJEŠENJA

Sjećam se, kada sam išla u više razrede osnovne škole. Imali smo tada, slobodnu aktivnost koja se zvala “povrtlari”. I tako smo jednom, dvaput u tjednu, zajedno sa nastavnicom prirode ili biologije, učili saditi, plijeviti, zalijevati i brinuti se o našem školskom vrtu. Naravno, kada nas nije bilo, brinuli su se o njemu domar i ostalo osoblje.

Ali smo imali vrt i imali smo zdravo, prirodno uzgojeno i kvalitetno povrće. Sjećam se da smo tada povrće jeli. I učili smo se raditi, što je vrlo važna stvar.

Zašto danas nije tako, ne znam, ali da bi se i time, mogla smanjiti cijena školske kuhinje, čini mi se sasvim razumno. Postoje vjerojatno mnoga gradska zemljišta, gdje bi se također mogli saditi vrtovi za potrebe školskih kuhinja. I voćnjaci. Pa bi djeca svaki dan, uz svoj obrok, mogla dobiti i voće.

Država i lokalne vlasti, roditelji i škole, moraju omogućiti svakom djetetu, da je u školi sito. Jer gladno dijete ne može biti pažljiv i kvalitetan učenik. Gladno dijete nije koncentrirano i zainteresirano. Ono je tužno i vjerojatno mu je jedino u mislima, hrana.

Gotovo sam sigurna da bi se pametnim, konstruktivnim i pozitivnim rješenjima, boljom suradnjom lokalne zajednice, škola i roditelja, cijena školske kuhinje, mogla dosta smanjiti.

Jer, činjenica je, da će siromaštva biti, sve više. Ali i da je oduvijek bilo i uvijek će biti, ponekih neodgovornih i nekvalitetnih roditelja. Na to se, ne može mnogo utjecati.

Stvari su rijetko takve, kakvima se, na prvi pogled čine. I razloga za dječju glad je sigurno više. Siromaštvo, nemar i neodgovornost roditelja, krive i loše prehrambene navike naše djece i mladih.

Ne možemo mijenjati roditelje koji ne kuhaju ili potroše novce za nešto drugo (a ima i takvih). Djeca nisu kriva za to. Počnimo od sebe, svojih učenika (ako radite u školi), svojih škola (ako ste ravnatelji).

Sigurna sam, da moramo kao zajednica, poduzeti sve što je u našoj moći, da niti jedno dijete ne bude gladno, dok je u školi. Kako?

Kvalitetnim rješenjima, kojima ćemo možda, sniziti cijenu školske kuhinje, a ne još je povećati, odlukama kojima svako dijete, ima pravo na topli obrok, razmišljanjem o kvalitetnoj i zdravoj hrani i učenju djece, da ne žive samo, na sendvičima i hrenovkama. Jer će im se kasnije vratiti pretilošću, mnogim bolestima i poremećajima.

Ne možemo mijenjati svijet, ali možemo reagirati ili pokušati promijeniti neposrednu okolinu. Upozoriti na probleme, kojih je mnogo i predlagati rješenja. Razmišljati konstruktivno i djelovati tamo gdje možemo. Djeca su nam svima prioritet u životu, a njihova prehrana, nešto je, što je od neizmjerne važnosti.

Mnogi roditelji danas, na bezbrojne probleme svoje djece i mladih, odgovaraju s tipičnom ravnodušnom rečenicom: »Pa to su samo djeca«. I da, možda su u pravu. Ali to su i budući ljudi, koji upravo sada, formiraju svoje navike, ponašanja, razmišljanja i stavove.

Odnos prema hrani i prehrani, jedan je od najvažnijih. I tu nema mjesta škrtarenju, nema mjesta lošim, pogrešnim i po zdravlje štetnim navikama. Kako ih sada naučimo, takvo ćemo im naslijeđe ostaviti.

A svim onim roditeljima, tj. djeci, koja zaista gladna borave u školi, zbog siromaštva ili nečeg drugog, naša zajednica mora omogućiti, da bar tamo dobiju, onaj zaista topli obrok.